

ISECO – Israel Economic and Cultural Office in Taipei
Economic Department

טייוואן – סקירה כלכלית כללית, דצמבר 2011

אינדיקטור	ערך	עדכני לתאריך :
שיעור הצמיחה הכלכלית השנתית	4.56%	תחזית לשנת 2011
התמ"ג לנפש (PPP)	36,420 דולר אמריקאי	תחזית לשנת 2011
שיעור הגידול השנתי במדד המחירים לצרכן בחודש נובמבר (שנה על שנה)	1.01%	אוקטובר 2011
שיעור האבטלה	4.3%	אוקטובר 2011
אוכלוסיית טיוואן (סוף תקופה)	23,214,620	נובמבר 2011
יתרות מטבע חוץ (סוף תקופה)	388 מיליארד דולר אמריקאי	נובמבר 2011
שיעור הגידול במדד היצור התעשייתי בחודש ספטמבר (שנה על שנה)	1.41%	דצמבר 2011
שיעור הגידול בייבוא לטייוואן בחודש נובמבר (שנה על שנה)	10.8%	דצמבר 2011
שיעור הגידול בייצוא טיוואני לחו"ל בחודש ספטמבר (שנה על שנה)	1.2%	דצמבר 2011
שיעור הגידול בייצוא הישראלי לטייוואן בשנת 2011	6.3%	דצמבר 2011
שיעור הגידול בייבוא הישראלי מטייוואן בשנת 2011	14%	דצמבר 2011
השכר הממוצע במשק	1,428 דולר אמריקאי	ספטמבר 2011

(נתוני הלשכה הלאומית לסטטיסטיקה של טיוואן)

המדיניות הכלכלית בטייוואן:

טייוואן, אשר לצד סינגפור, הונג-קונג וקוריאה, זכתה בשנות ה-70 וה-80 לכינוי "ארבעת הנמרים של אסיה", נקטה במדיניות כלכלית מעודדת יצוא החל מאמצע המאה שעברה. מדיניות זו הביאה לייצוב כלכלי ברמת צמיחה של כ-6% בממוצע במחצית השנייה של המאה העשרים ובעשור הראשון של המאה הנוכחית. עידוד היצוא והתיעוש, תרם רבות אף להורדת שיעור האבטלה והאינפלציה לרמה של כ-3% בממוצע (עד למשבר הכלכלי האחרון), ליתרה מסחרית לא מבוטלת, וליתרת מט"ח מהגדולות בעולם (טייוואן מדורגת כיום במקום הרביעי בעולם מבחינת יתרות המט"ח בהן היא מחזיקה).

בשנות ה-60 וה-70 המדיניות הכלכלית התבססה בעיקר על ייצור טקסטיל ותעשייה קלה שיועד ליצוא, בשנות ה-70 התמקדה טיוואן דווקא בייצור תעשייתי כבד שיועד בעיקר ליצוא. שנים אלה הביאו לייצוב המערכת הכלכלית ולבניית התשתיות באי. החל משנות השמונים ואילך ישנה מגמה של המרת התעשייה הכבדה בתעשיית האלקטרוניקה המתקדמת ובאפיקי טכנולוגיה נוספים.

כחלק מהמדיניות שסיגל הממשל באי לאחר מלחמת העולם השנייה, אשר שמה דגש על המעבר מכלכלה מסורתית עתירת עבודה לכלכלה עתירת הון וטכנולוגיות ועל ייצור לטובת יצוא, הוקטן נתח החקלאות, שהיווה סקטור חשוב בעבר לרמה של כ-3% בלבד מהתמ"ג. יצוא התוצרת החקלאית, אשר בעבר היווה נתח חשוב מהיצוא, הוחלף ביצוא של מוצרים אלקטרוניים.

במקביל, השקעות של משקיעים טיוואנים (המכונים בסינית Taishang) במדינות מזרח אסיה הינם ערוץ חשוב בהגדלת ההון הלאומי. ערוץ זה קפץ באופן ניכר לאחר פתיחתה של סין להשקעות טיוואניות. על פי נתונים סטטיסטיים, סך ההשקעות הפרטיות של טיוואנים בסין מגיע

**ISECO – Israel Economic and Cultural Office in Taipei
Economic Department**

לכ-100 מיליארד דולר, מעל מיליון טייוואנים עובדים ומתגוררים בסין וכשליש מהיצוא הסיני מקורו במפעלים הנמצאים בבעלות טייוואנית.

תעשיות מרכזיות בטייוואן

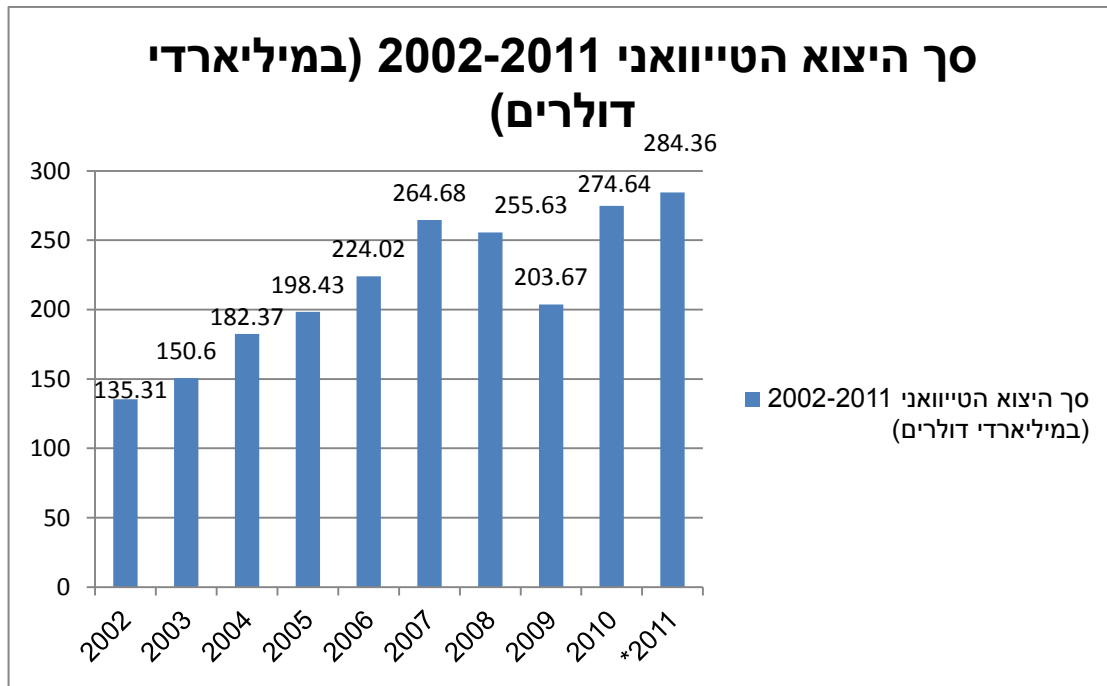
סקטור הטקסטיל, אשר פרח בשנות ה-60 וה-70 ויורד ממעמדו באופן קבוע מאז ועד היום, עדיין מהווה סקטור קיים ביצוא הטייוואני. סקטור זה מבוסס בעיקרו על היתרון היחסי הטייוואני בכוח עבודה זול. יתרון זה פוחת עם עליית רמת החיים המקומית וצמיחתם של מוקדי ייצור חדשים בעלי יתרון יחסי גדול יותר (כמו סין או מדינות דרום מזרח אסיה). התעשיות המובילות כיום בטייוואן הן התעשיות עתירות הידע, מספר חברות טייוואניות הן מהמובילות בעולם בתחומן.

חברות מובילות	תעשייה
BEN-Q, HTC, ASUS, ACER	מוצרי צריכה אלקטרוניים
TSMC, MediaTek, UMC	מוליכים למחצה
Gintech, Neo Solar Power, Formosa Plastics Corp.	PV
Powerchip Technology Corp., Nanya Technology Corp., Inotera Memories Inc., ProMOS Technologies Inc.	שבבי DRAM
St. Shine Optical, TTY Biopharm, Abnova, Taidoc Technology, G&E Herbal biotech	ביוטכנולוגיה

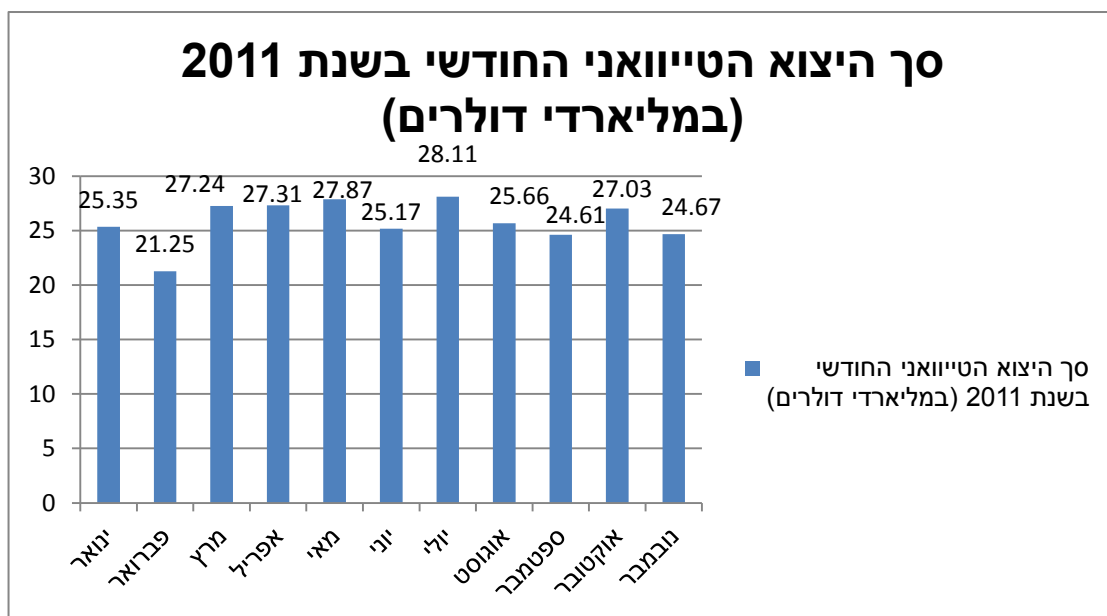
היצוא הטייוואני:

בשנת 2010, רשם סחר החוץ הטייוואני התאוששות מרשימה, לאחר המשבר הכלכלי של 2008-2009. לראשונה בהיסטוריה עבר סחר החוץ הטייוואני את מחסום ה-500 מיליארד דולר, ועמד על 526.4 מיליארד דולר. עודף הסחר הטייוואני רשם ירידה של 20 אחוזים לעומת 2009 ועמד על 23.25 מיליארד דולר בשנת 2010. היצוא הטייוואני על אף ההאטה כלכלית שנרשמה לאחרונה, היצוא בשנת 2011 ממשיך במגמת העלייה עבר את היצוא של שנת 2010 כולה, שהייתה שנת שיא ביצוא הטייוואני. באחד עשר החודשים הראשונים של שנת 2011 שבר כבר את שיא כל הזמנים ועמד על 284.36 מיליארד דולר. סקטור האלקטרוניקה והמכונות רשם עלייה מרשימה של 53 אחוז ביצוא, סקטור נוסף שצמח בשיעור מרשים של 50 אחוזים הוא המכשירים האופטיים.

**ISECO – Israel Economic and Cultural Office in Taipei
Economic Department**

(נתוני משרד האוצר הטייוואני)
• ינואר-נובמבר 2011

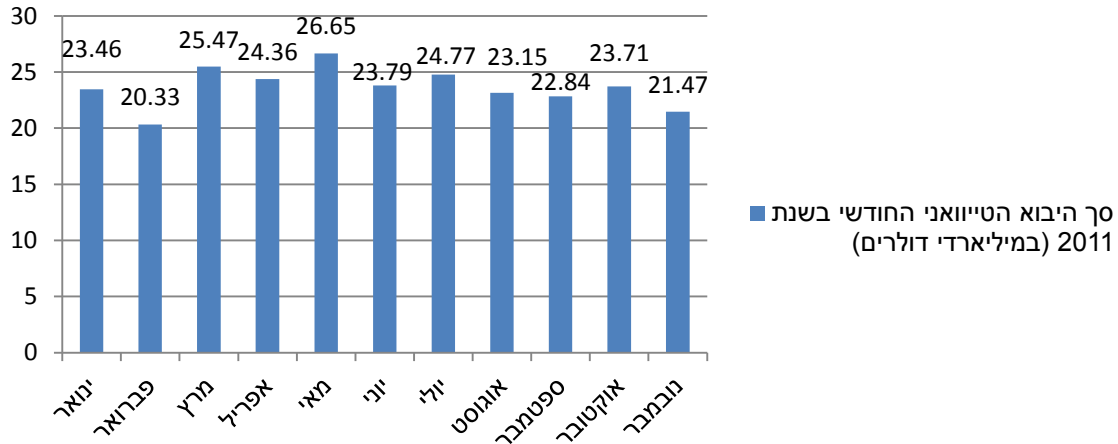

(נתוני משרד האוצר הטייוואני)

המדינות העיקריות אליהן מייצאת טיוואן הן: סין, ארה"ב, יפן, סינגפור ומדינות האיחוד האירופי.

ISECO – Israel Economic and Cultural Office in Taipei
Economic Department

סך היבוא הטייוואני החודשי בשנת 2011
(במיליארדי דולרים)

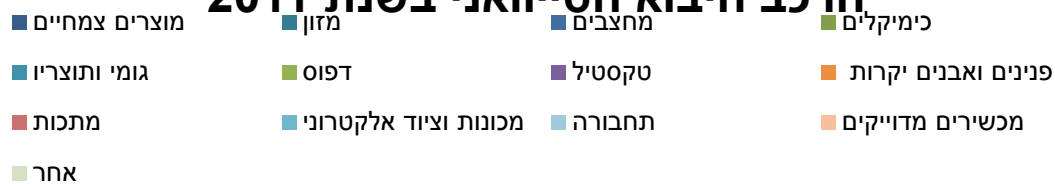

* נתוני משרד האוצר הטייוואני

המדינות העיקריות מהן מייבאת טייוואן הן: סין, ארה"ב, יפן, מדינות האיחוד האירופי.

בתרשים שלהלן המציג חלוקה סקטוריאלית של היבוא, ניתן לראות כי מכונות וציוד אלקטרוני מהווים את הנתח הגדול ביותר של היבוא הטייוואני. מכונות וציוד זה משמשות לתשתיות הייצור התעשייתי המקומי. לאחר מכן, לאור המחסור באוצרות טבע באי, מחצבים, כימיקלים ומתכות מהווים את סקטור היבוא העיקריים.

הרכב היבוא הטייוואני בשנת 2011

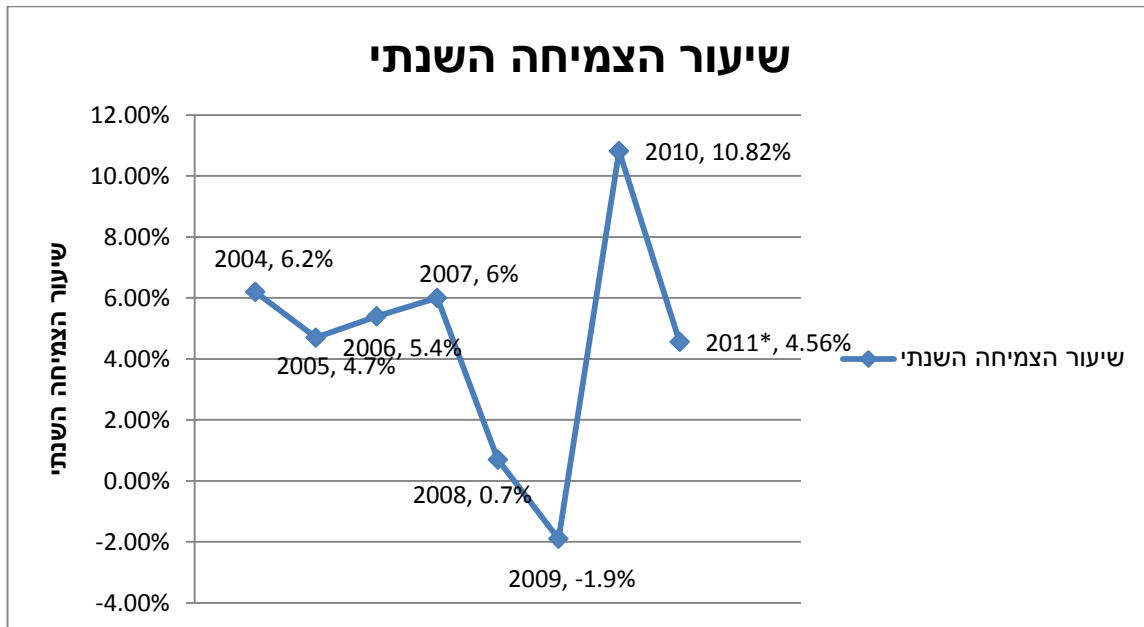

* נתוני משרד האוצר הטייוואני

ISECO – Israel Economic and Cultural Office in Taipei
Economic Department

צמיחה כלל משקית:

התרשים שלהלן מציג את שיעורי הצמיחה של טיוואן החל משנת 2004:

(נתוני הלשכה הלאומית לסטטיסטיקה של טיוואן)

• שיעור הצמיחה לשנת 2011 הוא בגדר תחזית בלבד

בתרשים שלעיל ניתן לראות ביתר בירור את התנודות בקצב הצמיחה במהלך שש השנים האחרונות. ניתן לזהות בתרשים את הנפילה בצמיחה בשנים 2008 ו-2009, בעקבות המשבר הכלכלי. בשנת 2010 התאושש המשק המקומי, בעקבות צעדים מוניטאריים ופיסקאליים בהם נקטו הרשויות הטיוואניות, וחזר להראות מגמת צמיחה חיובית. בשנת 2010 רשם התמ"ג הטיוואני עלייה של 10.82%, העלייה הגבוהה ביותר ב-24 השנים האחרונות. לאחר הירידה החדה שחוה השוק הטיוואני בעקבות משבר המשכנתאות של 2008, התחזיות באופן טבעי דיברו התחזיות על עלייה בתמ"ג, אך הזינוק המרשים שנרשם, הפגיעה רבים במערכת הפיננסית. העלייה שנרשמה הייתה גבוהה יותר מהתחזיות הממשלתיות שדיברו על עלייה של 6.84%. הסיבות העיקריות לעלייה היו הגידול המרשים בייצוא הטיוואני והגידול בצריכה המקומית. האינפלציה בשנת 2010 הייתה סבירה ועמדה על 0.96%, אך הלחצים האינפלציוניים בשנת 2011 צפויים להוביל לאינפלציה של 2%. בכדי להילחם באינפלציה צפוי הבנק המרכזי להעלות את הריבית ב-0.25% בכל רבעון.

הטלטלה העולמית שחוה השווקים במהלך אוגוסט 2011, צפויה לתת את אותותיה על הכלכלה הטיוואנית, ויפגעו ככל הנראה בצמיחה. עם זאת מוקדם עדיין להעריך עד כמה תושפע טיוואן ממשבר החוב של אירופה וארה"ב ועושה רושם כי גם בשנת 2011 תרשם צמיחה סבירה של למעלה מ-4.5%.

המערכת הפיננסית הטיוואנית חוותה בעבר תקופות של מיתון קיצוני (כפי שארע בשנת 2001, כתוצאה מההאטה בכלכלה העולמית וכן התנפצות בועת ה-Dot.Com בסוף שנות ה-90), ואף נאלצה להתמודד עם מגמת העברת מפעלים מקומיים וזרים מטיוואן לסין ונטל חובות אבודים שצמחו מבעיות במערכת ההלוואות הפיננסיות. אי לכך, שקדה המערכת הכלכלית בטיוואן על מציאת פתרונות הולמים ויצירתיים ואף חישלה את המערכת הפיננסית מפני משברים דומים. במשבר הכלכלי האחרון, הכלכלה הטיוואנית, הממוקדת יצוא טכנולוגי, נפגעה. למרות זאת,

ISECO – Israel Economic and Cultural Office in Taipei Economic Department

הרשויות הכלכליות נקטו מיד בצעדים מתאימים, והביאו למגמת התאוששות בשנת 2010. בין הצעדים המרכזיים – הכרזה על סידרה של פרויקטי תשתיות רחבי-ממדים במסגרת מדיניות פיסקאלית מרחיבה, שגובתה על ידי הבנק המרכזי במדיניות של הורדת ריבית והגברת הנזילות בשווקים הפיננסיים; יישום מידי של תוכניות הכשרה מקצועית; הכרזת הממשלה על שש תעשיות דגל, אשר יזכו לתמיכה ממשלתית; וחבילות סיוע לתעשייה הביוטכנולוגית והרפואה.

המדיניות הכלכלית של ממשלת מא יינג-ג'יו:

ממשלתו של מא יינג-ג'יו ומפלגת ה-KMT עלתה לשלטון בשנת 2008, לאחר כשמונה שנים בהן שלטה מפלגת האופוזיציה, ה-DPP בראשות הנשיא צ'ן שואי-ביאן. המדיניות הכלכלית בשנתה הראשונה של הממשלה התבססה על "כיבוי שריפות". הממשל נדרש לתקן את העיוותים הכלכליים שנוצרו בימי קודמו, ויתרה מכך להוסיף שקיפות למערכת הפיננסית והקשר בין ממשל ותעשייה. בנוסף, מספר אסונות טבע שפקדו את רחבי האי טייוואן, ובעיקר טייפונים ורעידות אדמה, אילצו את הממשל למקד חלק נכבד ממשאביו בשיקום האזורים והתשתיות באזורי האסון. המשבר הכלכלי העולמי, אף הוא פגע בטייוואן במהלך תקופה זו, ומן הסתם, השפיע עמוקות על המדיניות הכלכלית והחברתית שיישם הממשל. הצורך בייצוב כלכלי של האי אל מול האתגרים השונים, ובייחוד אל מול שיתוף הפעולה הגובר בין מדינות מזרח אסיה ובין סין, וכן המדיניות הפייסנית של מא כלפי סין, הביאו לפריצת דרך ביחסים בין שני צידי המייצר ולהסכם שיתוף פעולה כלכלי בין שתי הישויות. שיתוף הפעולה הכלכלי עם סין, אפוא, הפך להיות עוגן חשוב במדיניות הכלכלית של ממשל מא. להלן סקירת הנדבכים המרכזיים במדיניות הכלכלית של ממשל מא.

הכרזת ממשל מא יינג-ג'יו בנוגע לשש תעשיות הדגל

כחלק מהמאמץ הממשלתי להתמודדות עם המשבר הכלכלי, פרסמה הממשלה רשימה של שישה סקטורים אשר יהוו את תעשיות הדגל של טייוואן. תעשיות אלה, אותם רואה הממשל כבעלי פוטנציאל, יזכו בסיוע ותמריצים ממשלתיים על מנת שיוכלו להשיג לטייוואן יתרונות בשווקים הבינלאומיים עם סיום המשבר הכלכלי. ששת הסקטורים, אותם מנה הנשיא מא יינג-ג'יו בנאום שנשא במרץ 2009 בחניכת פארק טכנולוגי-תעשייתי חדש במחוז טייציונג, כוללים את הענפים הבאים: ביוטכנולוגיה, אנרגיה ירוקה, תיירות, רפואה, חדשנות תרבותית וחקלאות מתקדמת. הממשל רואה בתחומים אלה ככלל, ובתחומי הביוטכנולוגיה והרפואה בפרט תעשיות בהן גלום פוטנציאל. להערכת גורמי המחקר בממשלה, שתי התעשיות הללו צפויות לצמוח באופן ניכר בשנים הקרובות, ואסיה צפויה להיות HUB חשוב בתעשיות אלה. מלבד פרויקטים מקומיים לעידוד התעשיות, פועל הממשל אף לעידוד שיתוף פעולה עם סינגפור ואוסטרליה בתחומים אלה.

כחלק מתוכניתו להתמודדות עם המשבר הכלכלי ויצירת אופק תחרותי לטייוואן, הציב הממשל יעד תפוקה של למעלה מטריליון דולר טייוואני (כ-30 מיליארד דולר אמריקאי) לשנה בתחום הביוטכנולוגיה, הניצב בראש תעשיות הדגל וזוכה לעדיפות ויחס מיוחד. לשם עמידה ביעד זה, הממשל הוציא לפועל "חבילה להזנקת תעשיות הביוטכנולוגיה", הכוללת השקעה ממשלתית בסך של 60 מיליארד דולר טייוואן (כ-1.76 מיליארד דולר אמריקאי) בהקמה של קרן הון סיכון בתחום הביוטכנולוגיה לצד השקעות פרטיות. על פי הפרסומים, כ-60% מערך ההשקעה בקרן צפוי להגיע מהסקטור הפרטי, וכ-40% מהקרן הלאומית לפיתוח. בנוסף הממשל שוקד על פתיחת פארק ביו-טכנולוגי באזור ג'וביי שבצפון טייוואן על מנת לעזור לפיתוח התעשיות הרלוונטיות באזור זה.

ISECO – Israel Economic and Cultural Office in Taipei
Economic Department

מדיניות ירוקה:

במחצית השנייה של 2009 העבירה הרשות המחוקקת בטייוואן חוק לעידוד אנרגיה חלופית, שמטרתו עידוד שימוש חוזר ומושכל במקורות אנרגיה והורדה של כמות גזי החממה הנפלטת. החוק החדש מאפשר לממשלה לספק תמריצים נוספים לפיתוח דרכים חדשות למחזור אנרגיה, רכישה של טכנולוגיות מתאימות, בניית מנגנון של תמלוגים למפתחים והקלה בהגבלות החוקיות בנושא זה. המטרה היא להגדיל את תפוקת האנרגיה החלופית בטייוואן בכמות שבין 6.5 מיליון קילוואט ל-10 מיליון קילוואט במהלך עשרים השנים הבאות. לדברי משרד האנרגיה הטייוואני, החקיקה החדשה כוללת תחת הגדרת אנרגיה חלופית את סוגי האנרגיה הבאים: אנרגיה סולרית, אנרגיית Biomass, אנרגיה גיאותרמית, אנרגיית רוח ואנרגיה ממחזור פסולת. במסגרת החקיקה הממשלה תדאג לזכות את המתקנים ציוד לייצור אנרגיה חלופית ברווח כספי מסוים ואף תדאג לטפל בפרוצדורות אספקת האנרגיה המיוצרת לחברת החשמל.

המועצה לתכנון כלכלי ופיתוח (CEPD) שתחת הרשות המבצעת, שוקדת על קמפיין להסבת בניינים "בנייה ירוקה". קמפיין זה זוכה להצלחה מרובה ולחיסכון של מאות מיליוני דולרים בהוצאות חשמל ומים ולהפחתת פליטת הפחמן הדו-חמצני במיליוני טון בשנה. טייוואן היא המדינה הראשונה אשר פתחה בקמפיין שיפוץ מבנים ציבוריים והסבתם לבנייה ירוקה. בנוסף, ממשלת טייוואן פרסמה תוכנית בת ארבע שנים שתעודד בנייה זו, לה יוקצה תקציב של כ-2 מיליארד דולר טייוואני בשנת 2011 לשיפוץ מטרופולין הבירה, טייפה. על פי התכנון פרויקט זה יביא להורידה נוספת של כ-270 אלף טון פליטות פחמן דו-חמצני ולחיסכון נוסף בהיקף של 890 מיליון דולר טייוואני בשנה. במרץ 2010, הודיעה הממשלה כי הקציבה סכום של 2.277 מיליארד דולר טייוואני (כ-72.6 מיליון דולר) לטובת מענקים לתעשיית הרכבים החשמליים במהלך שלוש השנים הקרובות. בנוסף, הקצה הממשלה סכום נוסף של 6 מיליארד דולר טייוואני (191 מיליון דולר אמריקאי) לטובת מחקר ופיתוח בשנתיים הקרובות, אשר יוכל לסייע בידי התעשייה המקומית בהגעה ליעד ייצור של 3000 רכבים חשמליים עד שנת 2013 וכ-60 אלף רכבים במהלך שלוש השנים שלאחר מכן (מתוכם כ-15 אלף מיועדים ליצוא). משרד הכלכלה המקומי אף הביא לדיון בממשלה תוכנית לעידוד תעשיית הרכבים החשמליים, הכוללת סדרת תמריצים במיסוי והוצאות רישוי.

אותותיה של המגמה הירוקה ניכרים כבר בייצור התעשייתי: מפעלים רבים שוקדים על שיפור מערכי הייצור והסבה למערכות חסכוניות באנרגיה וידדותיות לסביבה. בנוסף, בשל המשבר שחוו תעשיות הסמיקון כתוצאה מהמשבר הכלכלי העולמי ולאור מגמת האנרגיה הירוקה בשווקים העולמיים, יצרניות מרכזיות החלו להסב חלק ממשאבי הפיתוח והייצור לטובת טכנולוגיות אנרגיה חלופית וטכנולוגיות וידדותיות לסביבה (כמו תאורת LED וכיו"ב).

תכנית היהלום בתעשיית הביוטכנולוגיה

בתחילת חודש אוגוסט 2009 אישרה הקרן הטייוואנית הלאומית לפיתוח, הכפופה לרשות המבצעת, הקצאה של כ-7.2 מיליארד דולרים וסכום נוסף של כ-1.9 מיליארד דולרים שהוקצה במהלך שנת 2010, במטרה לעודד חברות זרות לשתף פעולה עם תעשיית הביוטכנולוגיה המקומית. בכדי להרים את קרנה של תעשיית הביוטכנולוגיה המקומית, יזמה ממשלת טייוואן את תכנית היהלום. מטרת התכנית היא לתרגם את כוח העבודה המקצועי הקיים בטייוואן ואת מרכזי הפיתוח הקיימים לעליונות תעשייתית ולהפוך את טייוואן למובילה עולמית בתעשיית הביוטכנולוגיה.

בנוסף לתקציב שאושר, ממשלת טייוואן שוקדת על מציאת מקורות השקעה מגופים לא-ממשלתיים בהיקף של למעלה מ-10 מיליארד דולרים. לשם כך, קבעה הממשלה תקנות בנוגע להשקעות ממשלתיות בתחום הביוטכנולוגיה, הקובעות כי השקעה בחברה בודדת לא תעלה על כ-90 מיליון דולרים, וכי אין להשקיע ביותר משלוש חברות VC הנמצאות בשליטת אותו תאגיד.

**ISECO – Israel Economic and Cultural Office in Taipei
Economic Department**

תחום הרפואה ושירותי הבריאות זוכה אף הוא לחבילת סיוע ממשלתית כחלק מתוכנית ההבראה מהמשבר הכלכלי. הממשל שוקד על שימוש בתשתיות המחקר והכישרונות המקומיים לשם יצירת הזדמנויות עסקיות בתחום הפרמצבטיקה וציוד רפואי, ואף על הקמת מרכז אשר ייתן מגוון שירותים לחברות ועסקים בתעשיית הפרמצבטיקה והציוד הרפואי החל מגיוס הון ויועץ משפטי ועד סיוע טכנולוגי וניהולי. כמו כן הקים הממשל רשות לפיקוח על מזון ותרופות, בדומה ל FDA-האמריקאי, המאפשרת לטייוואן לעמוד בסטנדרטים הבינלאומיים בתחום מוצרי פרמצבטיקה.

תכנית היהלום כוללת ארבעה שלבים :

(1) חיזוק הפיתוח התעשייתי והפיתוח הטרומ קליני

(2) הקמת קרן לגיוס הון לתעשיית הביוטכנולוגיה

(3) קידום מנגנון השקעה משולבת

(4) הקמת מנהל לפיקוח על מזון ותרופות

ממשלת טייוואן מעוניינת להפוך באמצעות התכנית את טייוואן לשער הכניסה למדינות מזרח אסיה ולשוק הביוטכנולוגיה האזורי.

שוק המים הטייוואני

שינויי מזג האוויר ברחבי העולם משפיעים על טייוואן גם כן. דרומה של האי סובל בשנים האחרונות מבצורת ומאסונות טבע אשר פגעו בתוצרת החקלאית ובמאגרי המים הזמינים. כמות המשקעים השנתית בטייוואן היא כ-2500 מ"מ בשנה אך היכולת לאגור את המים היא מוגבלת. כ-75% מהמשקעים זורמים לים והנהרות צרים מדי מכדי להכיל את המשקעים. בנוסף, תהליך העיור והמבנה הגיאוגרפי רווי רעידות האדמה אינו מאפשר בניית סכרים. כיום קיימים בטייוואן 110 סכרים ומאגרי מים היכולים להכיל כ-4.2 מיליארד קו"ב בלבד. כמות מועטה לאוכלוסייה של 23 מיליון תושבים.

תחזית צריכת המים לשנת 2021 היא 19.98 מיליארד קו"ב, כ-1.38 מיליארד קו"ב יותר משנת 2001. בכדי לגבור על הביקוש, ממשלת טייוואן מעוניינת לקדם תכניות להתפלת מי ים. ממשלת טייוואן מעוניינת לעודד השקעות זרות בפרויקטים שיסייעו לשוק המים המקומי. כיום משקיעה הממשלה כ-2.56 מיליארד דולר בפרויקטים קיימים ומשקיעים פרטיים, זרים ומקומיים משקיעים כ-1.72 מיליארד דולר.